

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

BARQAROR HAYOT
xalqaro ijtimoiy-ma'rifat markazi

“ZAMONAVIY PSIXOLOGIYANING DOLZARB MUAMMOLARI”

mavzusida xalqaro miqyosda ilmiy-amaliy anjuman materiallari

“Zamonaviy psixologiyaning dolzarb muammolari” mavzusida xalqaro miqyosda ilmiy-amaliy anjuman materiallari
660 b.

O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vaziri E.Karimova tahriri ostida chop etildi.

Bosh muharrir:

Z. Raxmanov – Nizomiy nomidagi O‘zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti rektori v.v.b., iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD).

Mas’ul muharrir:

G. Ibragimova – Pedagogika-psixologiya va inklyuziv ta’lim fakulteti dekani, pedagogika fanlari doktori, professor

Tahrir hay’ati:

N. Sh. Umarova – psixologiya fanlari doktori, professor.

V. M. Karimova – psixologiya fanlari doktori, professor.

Z. T. Nishanova – psixologiya fanlari doktori, professor.

D. S. Karshiyeva – psixologiya fanlari doktori, professor.

Nashrga tayyorlovchi:

R. Ashurov – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

To‘plamda keltirilgan maqolalarning mazmuni va keltirilgan statistik ma’lumotlarga mualliflar mas’ul.

Nizomiy nomidagi O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti 2025-yil 10-noyabrda bo‘lib o‘tgan ilmiy texnik kengashda muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan

CONTENTS

1-Sho'ba. Zamonaviy psixologiyaning nazariy-metodologik asoslari va muammolari.....	15
YANGI O'ZBEKISTONDA PSIXOLOGIK XIZMAT: DAVLAT SIYOSATI, AMALIY MEXANIZMLARI VA BARQAROR RIVOJLANISH YO'LI Hilola Umarova	16
ZAMONAVIY PSIXOLOGIYANING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA SOG'LOM PSIXOLOGIK MUHITNI SHAKLLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI..... Karimova E'zoxon Gapirjonovna	19
RAHBAR XODIMLARGA PSIXOLOGIK XIZMAT KO'RSATISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov	23
"DIGITAL TWIN" TEXNOLOGIYASI VA INNOVATSION BOSHQARUV PARADIGMASI Raxmanov Zafar Yashinovich	26
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГИИ В УЗБЕКИСТАНЕ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ..... Гайрат Бахрамович Шаумаров	28
MACHINE PSYCHOLOGY: BRIDGING HUMAN LEARNING PRINCIPLES AND ARTIFICIAL GENERAL INTELLIGENCE DEVELOPMENT Farkhod Alisherovich Alisherov, Nigora Ruzikulova Shukhratovna	31
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INKLYUZIVLIK SIYOSATINI AMALGA OSHIRISHDA RAHBARLIK FAOLIYATINING PSIXOLOGIK VA TASHKILIY ASOSLARI Ibragimova Gulsanam Ne'matovna	39
TALABALARNING ILMIY INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI..... Abdullayeva Barno Sayfuddinovna	44
ONANING O'ZI HAQIDAGI TASAVVURLARINING FARZAND MUNOSABATIGA ALOQADORLIK XUSUSIYATLARI..... Abdullayeva Dilbar Ubaydullayevna	49
AVLODLAR KONTEKSTIDA MOLIYAVIY XULQ-ATVOR: PUL PSIXOLOGIYASINING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK TAHLILI Umarova Navbahor Shokirovna	53
EMOTIONAL BURNOUT AND STRESS AS PSYCHOLOGICAL RISKS OF A NOTARY'S PROFESSIONAL ACTIVITY Arystanbek Aiymszhan, Aitysheva Aigul Mukataevna	56
UYUSHMAGAN YOSHLARNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MOSLASHGANLIGINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI..... Atabayeva Nargis Batirovna	59
MUAMMOLI PEDAGOGIK VAZIYATLARGA O'QITUVCHI QAROR QABUL QILISHINING DIFFERENSIAL XUSUSIYATLARI P.S.Ergashev	61
SPORT BOSHQARUVI SOHASIDAGI DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARIDA OILAVIY VA KASBIY TOLERANTLIK..... O.E. Hayitov	64
O'QUVCHILARDA KOGNITIV JARAYONLARINING RIVOJLANISHI INTELLEKT SHAKLLANISHINING MUHIM OMILI SIFATIDA..... Ashurov Ramzidin Ramazonovich	67

INKLYUZIV PSIXOLOGIYA KONSEPSIYASI: IMKONIYATI CHEKLANGAN SHAXSLARNING PSIXOLOGIK RIVOJLANISHINI O'RGANISHDA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR.....	70
Abdullayeva Yulduz Muftillo qizi	
OILAVIY MUNOSABATLAR TRANSFORMATSIYASI JARAYONLARIDA YOSH OILA VAKILLARI XULQIDAGI AYRIM MUAMMOLAR.....	72
V.M. KARIMOVA	
UMUMIY O'RTA TA'LIM TIZIMIDAGI PSIXOLOGIK XIZMATNI TAKOMILLASHTIRISH ZARURATI MASALALARI	75
Akramova Feruza Akmalovna	
TALABALARDA ALTRUIZM NAMOYON BO'LISHIGA SHAXS XUSUSIYATLARINING TA'SIRI	77
Kamolova Nilufar Davir qizi	
PEDAGOGLARDA KASBIY STRESS VA UNING OQIBATLARI	82
Karshiyeva Dilafuz Suyunovna	
SINERGETIK TAFAKKUR — ZAMONAVIY TA'LIM JARAYONINING INNOVATSION YO'NALISHI.....	84
Masharipova Farog'at Matrasulovna	
OILADA MA'NAVIY, AXLOQIY VA MADANIY MALAKALARNI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK JIHATLARI	88
Mirabdullayeva Shoiraxon Abdulkayevna	
OLIY TA'LIM MUASSASASI IMIJINI BELGILOVCHI ASOSIY BIXEVIORISTIK KOMPONENTNING ILMIY-NAZARIY TAHLILI	91
Mirashirova Nargiza Anvarovna	
SPORTCHILAR PSIXOFIZIOLOGIK HOLATINI BAHOLASHDA TEPPING-TEST METODIKASI	94
S.U.Nazarov	
ILK O'SPIRINLARDA HAVAS KASB TANLASH MOTIVI SIFATIDA.....	98
Nishanova Zamira Taskayevna	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ПСИХОТЕРАПЕВТИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ.....	101
Останов Шухрат Шарифович	
TALABALAR O'ZINI O'ZI FAOLLASHTIRISHI MUAMMOSINING MAHALLIY MUHITDA TADQIQ ETILISHI.....	106
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o'g'li	
VOYAGA YETMAGANLAR O'RTASIDA NAZORATSIZLIK VA HUQUQBUZARLIKLAR PROFILAKTIKASI MASALALARI	109
Qodirov Obid Safarovich, Raxmatov Faxriddin Umarovich	
PSIXOLOGLARNING PROFESSIONAL TAFAKKURI.....	114
Ra'no Ismaylova	
O'ZBEKISTON VA JAHON MAMLAKATLARIDAGI OILAVIY AJRALISHLARNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARIDAGI O'ZIGA XOSLIKLARNING EMPIRIK TAHLILI	118
Ro'ziqulov Faxriddin Rasulovich	
SHAXS NAZARIYASIGA MAHALLIY PSIXOLOGLAR TOMONIDAN KOGNITIV YONDASHUV	121
Tursunov Lutfulla Sayfullayevich	
BO'LAJAK MUTAXASSISLARNING KASBIY RIVOJLANISHIGA QARATILGAN ILMIY TADQIQOTLAR TAXLILI.....	123
Tuychiyeva Saodat Melikuziyevna	
TA'LIM MENEJMENTIDA SHAXSLARARO MUNOSABATLAR - MUVAFFAQIYATLI BOSHQARUVNING ASOSIY OMILI SIFATIDA	126
Umarova Navbahor Shokirovna, Jalolova Nafisa O'ktam qizi	
TALABALARDA RUHIY SALOMATLIKNI MUSTAHKAMLASHDA STRESSGA BARDOSHLILIK VA EMOTSIONAL INTELLEKTNING ROLI.....	128
Xajiyeva Iroda Adambayevna	

ZAMONAVIY GLOBAL MUAMMOLARDA ALTRUIZMNING ROLI	131
Xatamova Ferangiz Ibodullojeva	
QUROLLI TO'QNASHUVLARDAN OLIB KELINGAN BOLALARNI PSIXOLOGIK REABILITATSIYA QILISH MUAMMOLARI	134
S.R.Yuldashev	
ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ МЫСЛИТЕЛЬНЫХ ОПЕРАЦИЙ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	137
Алимова Гулчехра Кабелевна	
О'QUVCHILARDA MUVAFFAQIYAT MOTIVATSIYASINI KUCHAYTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	139
Karimov Sherzod Abdurasulovich	
HARBIY XIZMATCHILAR OILALARIDAGI INQIROZLARNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	142
Sh.S.Kurbanova	
AUDITORLIK QOBILIYATI RAHBAR KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGI KO'RSATKICHI SIFATIDA	145
Xolmurodova Dilnoza Xolmurodovna	
САМОРЕГУЛЯЦИЯ У СТУДЕНТОВ КАК ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ ФЕНОМЕН.....	149
Махмудова Д.А., Махманова К. Д.	
СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....	151
Султанова Амина Анваровна, Дjon Муминова Дильфуза	
ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ БЛАГОПОЛУЧИЕ СТУДЕНТОВ С РАЗНЫМ УРОВНЕМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТИ	154
Тиллашайхова Хосият Азаматовна	
2-Sho'ba. Zamonaviy shaxs rivojlanishining ijtimoiy-psixologi muammolari	159
ВЛИЯНИЕ ИНТЕНСИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГАДЖЕТОВ НА ФОРМИРОВАНИЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ЗАЩИТ У ПОДРОСТКОВ	160
Е.Г.Алимова	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING TA'SIRI	163
Abdinazarova Bibixonim Rashid qizi	
INKLYUZIV TA'LIM TIZIMIDA O'QUVCHILARNING PSIXOLOGIK MOSLASHUV JARAYONINI QO'LLAB-QUVVATLASH: SAMARALI PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK YONDASHUVLAR	166
Abdullayeva Yulduz Muftillo qizi, Giyazova Zuhro Sattorovna	
ZAMONAVIY BOSHQARUV TIZIMLARIDA QAROR QABUL QILISH SAMARADORLIGI	169
Umarova Navbahor Shokirovna, Artikov Samandar Arzikulovich	
IJTIMOY PSIXOLOGIK TADQIQOTLARDA OILA VA OILAVIY QADRIYATLARNING O'RGANILGANLIK HOLATI	172
Abibullaeva Perdegul Ongarbaevna	
OILAVIY JANJALLAR NATIJASIDA YUZAGA KELUVCHI STRESS VA DEPRESSIV HOLATLARNING PSIXODIAGNOSTIKASI.....	174
Boboyeva Feruza Azimjonovna	
ZAMONAVIY O'SMIR SHAXSINING EMOTSIONAL INTELLEKTI RIVOJLANISHIDA IJTIMOY OMILLARNING ROLI.....	178
Ergashev Dilshod Tirkash o'g'li	
PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF DIGITAL INFORMATION USE THAT CONTRIBUTE TO THE EROSION OF SOCIAL NORMS IN THE MINDS OF YOUNG PEOPLE	180
Ganiev Maksudjon Najimovich	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MUAMMOLARI	184
Gulnafar Abdullayeva	

RUHIY SALOMATLIKNI SAQLASHDA PSIXOLOGIK OMILLARNING AHAMIYATI.....	187
Hasanova Dilshoda Avazbek qizi	
EMOTSIONAL INTELLEKT - ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOY – PSIXOLOGIK MUAMMOSI SIFATIDA.....	190
Ismailova Nilufar Baxadirovna	
OILALARDA INTERNETGA TOBELIKNING BUGUNGI KUNDAGI HOLATI.....	193
Kushakova Nargiza Islambayevna, Ergasheva Sarvinov Shavqiddin qizi	
AKADEMIK PROKRASTINATSIYANI O'RGANISH BO'YICHA XORIJIY OLIMLAR TAHLILI	196
Mardiyeva Shaxnoza Amirovna	
STEAM TA'LIM VOSITASIDA O'QUVCHILARNING KREATIV QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	199
Matkarimova Nilufar	
MAKTABGACHA YOSHDA BOLANING MUVAFFAQIYATLI IJTIMOYILASHUVI MEZONLARI	203
Norbosheva Maqsuda Achilovna	
DEVIANT XULQ-ATVORLI O'SMIR QIZLARDA HIMOYA MEXANIZMLARINING IJTIMOYILASHUVGA TA'SIRI	206
Parpiyeva Shaxnoza	
PSIXOLOGIYADA O'ZINI O'ZI FAOLLASHTIRISH FENOMENIGA NISBATAN ILMIY YONDASHUVLAR.....	209
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o'g'li, Istamburiyev Muhammadali Abdulazizovich	
VELOSIPED SPORT TURI BILAN SHUG'ULLANUVCHILARNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	212
Raxmonova Go'zal Bobir qizi	
SOCIO-PSYCHOLOGICAL CONSEQUENCES OF CYBERBULLYING ON ADOLESCENTS' INTERPERSONAL COMMUNICATION	215
Salomov Shamsiddin Sabokhiddin ugli	
RUHIY SALOMATLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASH ORQALI BO'LAJAK LOGOPEDLARNING INKLYUZIV FAOLIYATGA PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI OSHIRISH	219
Sharifova Maxliyo Zarif qizi	
TALABALARDA TA'LIM JARAYONIGA MOSLASHISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	222
Ubaydullayev Nuriddin Toxir o'g'li	
PEDAGOGIK JAMOALARDA PROJECT MANAGEMENT METODLARINING JAMOAVIY MOTIVATSIYAGA TA'SIRI.....	225
Umarova Navbahor Shokirovna, Ashurov Muhammad Zokir o'g'li	
AYOLLARDA KASB VA OILA MUVOZANATINI TA'MINLASHNING PSIXOLOGIK OMILLARI	227
Zuxra Mansurxonova	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ СПОСОБЫ ВЫЯВЛЕНИЯ КРИМИНАЛЬНОГО ПОВЕДЕНИЯ В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ	230
Пардаева Умида Мухтар қизи	
PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE LIFE POSITION OF UNORGANIZED YOUTH.....	234
Atabayeva Nargis Batirovna, Alimjonova Durdona Yunusjon qizi	
YOSHLARNI OTA-ONALIK MAS'ULIYATIGA TAYYORLASH - PSIXOLOGIYANING DOLZARB MUAMMOSI SIFATIDA.....	238
Bilolova Zamira Baxtiyarovna	
OTA-ONA VA FARZAND MUNOSABATLARINI TADQIQ ETISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	241
D.U.Abdullayeva, I.X.Panjiyeva	
SHAXS IJTIMOY MOSLASHUVIGA TA'SIR ETUVCHI PSIXOLOGIK OMILLARNING O'ZIGA XOSLIGI	244
Dusboyev Asliddin Turgunovich	
PSYCHOLINGUISTIC FOUNDATIONS OF SOCIOLINGUISTIC COMPETENCE AND ITS STRUCTURAL COMPONENTS.....	247
G.A.Valiyeva	

YOSH OILALARNING MUSTAHKAMLIGIGA ZAMONAVIY AXBOROT VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING TA'SIRI.....	250
Kushakova Nargiza Islambaevna	
TALABALARDA IJTIMOY-PSIXOLOGIK KOMPETENTLIK SHAKLLANISHINING DINAMIK XUSUSIYATLARI.....	253
Nazarova Malohat Axmedovna	
SOCIO-PSYCHOLOGICAL CONSEQUENCES OF CYBERBULLYING ON ADOLESCENTS' INTERPERSONAL COMMUNICATION	255
Salomov Shamsiddin Sabokhiddin ugli	
OTA-ONA VA FARZAND MUNOSABATLARINI BARQARORLASHTIRISHDA AFILIATSIYA MOTIVINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	259
Samatova Sevara G'ayratovna	
GENDER STEREOTIPLARI - QABUL QILINGAN ME'YOR VA QOIDALARGA XULQ-ATVORINI MOSLASHTIRISH.....	263
Saribayeva Umida Sattarovna	
DINIY MUTAASSIBLIK, EKSTREMIZM VA TERRORCHILIKNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	266
Sobirov Jamoliddin, Nazarov A.S.	
O'QUVCHI YOSHLARNING O'ZARO MUNOSABATLARIDA TEAM BUILDING TA'SIRI VA AHAMIYATI.....	267
Turayev Nurmuhhammad Alibek	
O'SMIRLARDA DEVIANT XULQNING KONATIV ASPEKTLARI BO'YICHA PSIXODIAGNOSTIK TAHLIL (HUDUDIIY VA GENDER FARQLARI MISOLIDA)	269
Turayeva Gulchehra Urayimovna	
TALABALAR IJTIMOY FAOLLIGINI OSHIRISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK JIHATLARI	273
Umarov Saidnemat Burxanovich	
O'SMIRLIK DAVRIDA DEVIANT XULQ-ATVOR NAMOYON BO'LISHINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	275
Umarova Navbahor Shakirovna, Xalilova Sarvinoz Qodirali qizi	
TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARISHDA KOGNITIV MENEJMENT YANGI MODEL SIFATIDA	278
Umarova Navbahor Shokirovna, Sadinova Marjona Akmal qizi	
SPORTCHILAR OILASIDAGI SIBLINGLAR MUNOSABATLARINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI.....	281
G.H.Usmonova	
YOSHLAR PSIXOLOGIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHDA QADRIYATLAR TIZIMI VA IJTIMOY-PSIXOLOGIK MEKANIZMLARNING O'ZARO TA'SIRI: NAZARIY ASOSLAR VA EMPIRIK TAHLIL.....	283
X.A. Bobanov	
KIBERIJTIMOYLAHUV IJTIMOY PSIXOLOGIK HODISA SIFATIDA.....	287
Yuldashev S.R., Muhiddinova M.N	
MILLIY VA DINIY URF-ODAT VA AN'ANALARDA AXLOQ NORMALARINING MUJASSAMLASHGANLIGI.....	289
D.Sh.Yuldashova, Miraliyeva Zulayxo Abdurauf qizi, Xidirova Gulhayo Muhiddin qizi	
РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ У СТУДЕНТОВ-ПСИХОЛОГОВ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ	292
Аскарова Гулрух, Ашурова Анастасия	
КОММУНИКАТИВНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ КАК ФАКТОР ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СТАНОВЛЕНИЯ ПЕДАГОГА-ПСИХОЛОГА.....	296
Аскарова Гулрух, Рахимова Робиябону	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ОБРАЗА «Я» У ПОДРОСТКОВ.....	300
Махмудова Диларом Ахмадовна, Сафаев Музаффар Зафар угли	
СЕМЕЙНАЯ СИНЕРГИЯ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ “Я-КОНЦЕПЦИИ” В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ	303
Одилова Наира Гулямовна	

3-Sho'ba. Yosh va pedagogik psixologiya: ta'lim-tarbiya jarayonidagi muammolar	307
TA'LIM MUASSASALARIDA PSIXOLOGIK KONTRAKTNI MUSTAHKAMLASH UCHUN TASHKILIY-PSIXOLOGIK INTERVENSIYALAR	308
Umarova Navbahor Shokirovna, Bayzaqova Madina Ibragimovna	
TA'LIM OLIH JARAYONIDA STRESSGA BARQARORLIK NAMOYON BO'LISHINING YOSH PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	312
N.Z.Ismoilova, M.K.Ismoilova	
BOLALARDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING PSIXOLOGIK TA'SIRI	315
Aliyeva Kamola Saidnegmatovna, Tulqunova Barnooy Behzodjon qizi	
PEDAGOGLARDA KASBIY STRESSNING NAMOYON BO'LISH XUSUSIYATLARI	317
Boymirzayeva Nafisaxon Baxodir qizi	
O'ZBEKISTONDA STEAM TA'LIM TEXNOLOGIYASINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI	321
G.M.Qurbonova	
PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF DIGITAL INFORMATION USE THAT CONTRIBUTE TO THE EROSION OF SOCIAL NORMS IN THE MINDS OF YOUNG PEOPLE	324
Ganiev Maksudjon Najimovich	
TALABALARDA PROKRASTINATSIYA DARAJASINI KAMAYTIRISH VA OLDINI OLIHNING NAZARIY TAHLILI	328
Ismailov Sanjarbek Sherzod o'g'li	
O'SMIRLARDA DEVIANT XULQ SHAKLLANISHINING OTA-ONA MUNOSABATLARI BILAN BOG'LIQLIGI	331
Mo'minova Dilrabo Murodillayevna	
O'SMIRLIK DAVRIDA PSIXIK RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	334
N.Z.Ismoilova, S.S.Berdiyeva, H.T.Baxriddinova	
ZO'RAVONLIKKA UCHRAGAN O'SMIRLAR ORASIDA COPING STRATEGIYALARINING SHAKLLANISHIGA IJTIMOYIY QO'LLAB-QUVVATLASH OMILLARINING TA'SIRI	337
Nishanova Zamira Taskarayevna, Komilova Komila Inomjon qizi	
O'SMIRLARNI AGRESSIV XULQ-ATVOR FENOMENINI PSIXOLOGIK JIHATLARINI O'RGANISH	339
Norqulova Dildora Shavkat qizi	
OLIY TALIM PEDAGOGLARDA FRUSTRATSION TOLERANTLIKNI NAMOYON BOLISHINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	342
Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li	
TALABALAR O'ZINI O'ZI FAOLLASHTIRISHI MUAMMOSINING MAHALLIY MUHITDA TADQIQ ETILISHI	345
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o'g'li	
TALABALARDA TADQIQOTCHILIK QOBILYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	348
Saidakbarova Nigora	
O'SMIRLIK DAVRIDA DEVIANT XULQNING SHAKLLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	351
Sattarova Shahnoza Qo'chqarovna, Erkinjonova Raximaxon Baxtiyor qizi	
TA'LIM TASHKILOTLARIDA "WELL-BEING MANAGEMENT" TIZIMINI JORIY ETISH: IJTIMOIY-PSIXOLOGIK YONDASHUV DOIRASIDAGI TAHLIL	353
Umarova Navbahor Shokirovna, Muminov Temurbek Uralbaevich	
GLOBALASHUV DAVRIDA O'SMIRLARNING HAYOTIDA PSIXOLOGIYANING AHAMIYATI	356
Xolmuratova Mahbuba Maxmudovna, Mannonov Hamid Xolmurod o'g'li, Isroilova Sevinch Sobirjon qizi	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КОПИНГ-СТРАТЕГИЙ ПЕДАГОГОВ В СТРЕССОВЫХ СИТУАЦИЯХ	359
Аскарова Гулрух Оринбасаровна, Халматова Мумтоза Зафаржон кизи	

ВЛИЯНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ ПОЗНАВАТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА НА МЕЖЛИЧНОСТНЫЕ ОТНОШЕНИЯ.....	363
Лутфуллаева И.А.	
RIVOJLANGAN XORIYIY MAMLAKATLAR TA'LIM TIZIMIDA MAKTAB DIREKTORLARINING BOSHQARUV MADANIYATI.....	365
Abdulxayeva M.B.	
INNOVATSION TALIM TIZIMIDA TALABALARNI KREATIV TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI.....	369
Masharipova Saida Rahimovna, Jiyonboeva Sadokat Shonazarovna	
FORMATION OF SOCIO-COMMUNICATIVE SKILLS IN STUDENTS THROUGH BILINGUISTICS BASED ON AN INTEGRATIVE APPROACH.....	372
Najmiddinova Gulnoza Odilovna	
O'QITISH JARAYONIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING PSIXOLOGIK JIHATLARI.....	376
Safarova Dilnoza Kuchkarovna, Kasimova Dildora Xusanovna	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK MUAMMOLARI	379
Saidakbarova Nigora Abduraxim qizi, Saydiraxmonova Durdona Abror qizi	
PEDAGOGIYALARDI KREATIVLIKNI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI	382
Sh.D.Ablakulov	
PSYCHOLOGICAL BASES OF POSITIVE PSYCHOLOGY AND POSITIVITY IN PEDAGOGICAL ACTIVITY	385
Shakhnoza Sattarova Kochkarovna	
PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF PROFESSIONAL ADAPTATION	388
Shodiyeva Rayhon Saydullayevna	
YOSH VA PEDAGOGIK PSIXOLOGIYA: TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDAGI MUAMMOLAR.....	391
Tuqboyeva Dilshoda Zaynievna, Saliddinova Nilufar Lochin qizi	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM DASTURLARINI XALQARO AKKREDITATSIYADAN O'TKAZISH TAJRIBASI.....	393
Tursunov Tajimurad Mirsaidovich, Berdiqulov Ravshan Shavkatovich	
PEDAGOGIK DIAGNOSTIKA PEDAGOGIKANING ILMIY VA AMALIY SOHASI SIFATIDA	396
Umarova Malika Xisabidinovna, Xolboboyeva M.A.	
TA'LIM MUASSASALARIDA LIDERLIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI.....	399
Umarova Navbahor Shokirovna, Sobirova Shahlo Saminjonovna	
O'QUV MOTIVATSIYASI MUAMMOSI XORIY PSIXOLOGIYASIDA TADQIQOTLAR PREDMETI SIFATIDA.....	402
D.Sh.Yuldashova	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ОБУЧЕНИИ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ НАУК.....	405
Алиева Камола Саиднегматовна	
ФОРМИРОВАНИЕ КОГНИТИВНОЙ АКТИВНОСТИ КАК ОСНОВЫ РАЗВИТИЯ НАУЧНОГО ИНТЕЛЛЕКТА ПЕДАГОГА.....	408
Анварова Хуснора Давронбек кизи	
ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ АРТ-ТЕРАПИИ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ	411
Асанова Гузаль Мухарамовна, Нуруллаев Адхамбек	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СОВЛАДАЮЩЕГО ПОВЕДЕНИЯ У МОЛОДЕЖИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ	414
Аскарлова Гулрух Оринбасаровна	
ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ФРУСТРАЦИОННОЙ ТОЛЕРАНТНОСТИ ПЕДАГОГОВ.....	418
Аскарлова Гулрух Оринбасаровна, Рустамова Мубина Эркин кизи	

10

O'SPIRINLARNING IJTIMOYIY TARMOQLARDAGI MULOQOT MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOYIY-PSIXOLOGIK JIHATLARI.....	478
Salomov Shamsiddin Saboxiddin o'g'li, Yaxshiboyeva Ruxshona Husniddin qizi, Alimjonova Durdona Yunusjon qizi	
MOSLASHUVCHAN XULQ-ATVOR XUSUSIYATI, IFODALANISH MUAMMOLARI.....	482
Sh.B.Qurbanova	
KONCHILIK VA QAZIB OLISH SANOATI SOHASIDA PSIXOLOGIK SALOMATLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMI	487
Sh.U. Turobova	
SHAXS VAQTINI IDROK ETISH VA BOSHQARISHNING TO'RT USULI	491
Solayev Og'abek Ilhombek o'g'li	
AYBDORLIK HISSINING NAMOYON BO'LISHI: XORIY OLIMLARI TADQIQOTLARIDA YORITILISH	494
Sultanova Saida Muhiddin qizi	
EDUKOLOGIYA VA KOMMUNIKATSIYANING KESISHGAN NUQTALARI: METODOLOGIK QARASHLAR TAHLILI.....	496
To'g'onboyeva Qizlarxon Ikromjon qizi, Ruzmetova Xilola Abdusharipovna	
ZAMONAVIY SHAXS RIVOJLANISHINING IJTIMOYIY-PSIXOLOGIK MUAMMOLAR.....	501
Tuqboeva Dilshoda Zaynievna, Mardonova Mardona Farhodovna	
CORRECTION OF ANXIETY IN CHILDREN.....	503
Umarova M.Kh., Sabirova N. I.	
PEDAGOGIK DIAGNOSTIKANING MAQSADI VA SHAXS RIVOJLANISHIDAGI O'RNI	505
Umarova Malika Xisabidinovna, Abdurasulova Ra'no Saloxiddinovna	
VIRTUAL MUZEYLAR VA ULARNING TARBIYAVIY IMKONIYATLARI	508
Voxidova N.X., Yusupova M. U.	
O'SMIR YOSHIDAGI O'QUVCHILAR SAMARALI MULOQATIDA O'QITUVCHILARNING KOMMUNIKATIV SIFATLARI NAMOYON BO'LISHI.....	510
Xalmuratova Dilaram Abdikarimovna, Saydazimova Ziyoda Baxtiyor qizi, Nurmuhammedova Mohidil Nodir qizi	
O'SMIRLARNING PUL HAQIDAGI IJTIMOYIY TASAVVURLARI SHAKLLANISHIDA ETNOPSIXOLOGIK QADRIYATLAR VA MADANIY IDENTIFIKATSIYA OMILLARINING O'ZARO TA'SIRI	512
Xolmuratova Mahbuba Maxmudovna	
INSON PSIXIKASI TASHQI MUHIT VA ICHKI HOLAT O'RTASIDAGI O'ZARO TA'SIR NATIJASIDA SHAKLLANISHI	515
Xolmurotova Mahbuba Mahmudovna, Ergashova Shaxinabonu Boboqulovna, Safarova Lobar Alisherovna	
ОТКЛАДЫВАНИЕ ДЕЛ КАК ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ ЯВЛЕНИЕ: МЕХАНИЗМЫ И ПРИЧИНЫ ПРОКРАСТИНАЦИИ	518
Асанова Гузаль Мухарамовна, Ганибекова Ситора	
ДЕВИАНТНОЕ ПОВЕДЕНИЕ У ПОДРОСТКОВ	521
Аскарова Гулрух Оринбасаровна, Шапранова Милана Павловна	
МОТИВАЦИОННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ОСУЖДЕННЫХ К ТРУДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ОБУЧЕНИЮ В ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЕ	525
М.А.Сайдуллаева	
5-Sho'ba. Shaxsning ruhiy salomatligi va salomatlik psixologiyasining dolzarb masalalari.....	529
O'SMIRLIK DAVRIDAGI BOLALARDA AGRESSIYANING NAMOYON BO'LISHI VA UNI BARTARAF ETISH USULLARI.....	530
Jalilova S.X., Aloyeva F., G'aybullaeva A.	
TA'LIM MUASSASALARIDA HR-MENEJMENT TIZIMINI JORIY ETISHNING SAMARADORLIGI.....	533
Umarova Navbahor Shokirovna, Bekmuratova Kamola Xasanovna	
BOLALARNI ZO'RAVONLIKDAN HIMOYA QILISH MEXANIZMLARI.....	535
Abbosova Uzrobonu Erkin qizi	

AUTIZM SPEKTRI BUZILISHI BO'LGAN MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA VIDEOMODELLASHTIRISHNING IJTIMOY KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISHDAGI AHAMIYATI.....	538
Atabayeva Dilrabo Ixtiyor qizi	
GLOBAL O'ZGARISHLAR FONIDA KASBIY STRESS.....	543
Bog'bekova Dilnoza Shonazarovna	
GIPERTONIYA BILAN OG'RIGAN BEMORLARDA STRESSNI BOSHQARISHNING PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI	546
Eshchanova Nasiba Matnazarovna	
SHAXSNING RUHIY SALOMATLIGI VA SALOMATLIK PSIXOLOGIYASINING DOLZARB MASALALARI	549
Inogamova Shaxzoda Raximovna	
NEUROPROTECTIVE PROPERTIES OF PROPOFOL AND SEVOFLURAN: POSSIBILITIES OF PREVENTING THE DEVELOPMENT OF DYSFUNCTION IN COGNITIVE PROCESSES	553
Karimova G. Kh., Khodjimurodova M. Yu.	
YETUKLIK DAVRIDA INSULT TASHXISLI BEMORLAR BILAN PSIXOKORREKSION ISH OLIB BORISHNING DASTURIY ASOSLARI.....	556
L.U.Atajanova	
SHAXS RUHIY SALOMATLIGINING PSIXOLOGIK VA IJTIMOY DETERMINANTLARI.....	558
N.A.Saidakbarova, Karimova Gulnoza	
GIPERTONIYA KASALLIGIDA BEMORLARDA NARKOZDAN SO'NG XOTIRANI O'ZGARISHI.....	561
Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Axmatova Diyora Donyor qizi, Ulug'babayeva Soliha G'ayratjon qizi	
ZO'RAVONLIKKA UCHRAGAN AYOLLAR BILAN PSIXOLOGIK MASLAHAT TASHKIL ETISH TAMOYILLARI.....	564
Nazarova Muharram Yunus qizi	
SHAXS RIVOJLANISHI VA SALOMATLIGINI ASRASHDA IJTIMOY TARMOQLARNING O'RNI.....	567
O.M. Zaripov	
BULLING VA ZO'RAVONLIK HOLATLARINING PSIXOLOGIK, IJTIMOY VA PEDAGOGIK OMILLARI	569
Qarshiyeva Dilafruz, Sattorova Mohinur Sherali qizi	
MAHALLIY NARKOZ PAYTIDA TAFAKKURNING YO'QOLMASLIGI.....	572
Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Nizomova Munisa Amriddinova, Raximova Shaxnoza Ravshanovna	
SHAXSNING RUHIY SALOMATLIGI VA SALOMATLIK PSIXOLOGIYASINING DOLZARB MASALALARI	575
Pulatova Gulnoza Murodilovna, Umrzaqova Gulzoda Abdurahmon qizi	
NEVROTIK BEMORLARDA XISSIY O'ZGARISHLAR	578
Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Ostonayeva Novbaxor Mamaraimovna, Inomova Odina Abdulvohid qizi	
COVID-19 PANDEMIYASINING INSON RUHIYATIGA TA'RISI.....	581
Qadirova Shahnoza Saidabdullayevna	
NARKOZDAN SO'NG BEMORLARDA XOTIRANI TIKLANISHI.....	584
Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Shukurova Nigora Quدراتila qizi	
NUTQIDA KAMCHILIGI BO'LGAN BOLALAR BILAN OLIB BORILADIGAN PSIXOKORREKSION ISHLAR TIZIMI	587
S.A.Mamatisayeva	
OPERATSIYADAN SO'NG SEZGI JARAYONLARINING TIKLANISHI.....	590
Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Tojiyeva Go'zal Karimjonovna, Ollamova Nargiza Hamdam qizi	
TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV TIZIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA “DIGITAL TWIN” (RAQAMLI EGIZAK) TEXNOLOGIYASI ASOSIDA MODELLASHTIRISHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI.....	593
Umarova Navbahor Shokirovna, Gaymnazarov Odiljon Kurbanovich	

BOLALIKDAGI PSIXOLOGIK JAROHATLARNING O'SMIR SHAXSIY IDENTIFIKATSIYASI SHAKLLANISHIGA TA'SIRI: RETROSPEKTIV TAHLIL ASOSIDAGI YONDASHUV.....	596
Xudayberganova Roziya Nurniyazovna	
BOLALARDA NARKOZDAN SO'NG SEZGINI YUQORI BO'LISHI	599
Karimova Gulchehra Xamidullayevna, Zakirova Sadoqat Kudaybergenovna, Yangiboyev Zokir Tohir o'g'li	
НЕВРОЗЫ У ДЕТЕЙ: ПРИЧИНЫ И СИМПТОМЫ.....	602
Абдурахимов Дониёр Абдусаидович	
INVESTIGATION OF THE RECOVERY OF COGNITIVE PROCESSES AND MEMORY FUNCTIONS AFTER GENERAL ANESTHESIA THROUGH NEUROPSYCHOLOGICAL AND PHYSIOLOGICAL MEASUREMENTS.....	605
Karimova Gulchexra Khamidullayevna	
ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ И ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ СЕМЬИ В УСЛОВИЯХ БОЛЕЗНИ РЕБЁНКА.....	608
Асанова Гузаль Мухарамовна	
NARKOZDAN SO'NG UYQU BUZILISHLARI	612
Karimova Gulchexra Xamidullayevna, Kilichova Gulnoza Bobomurotova, Xalikova Shaxzoda Radjabovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ДЕТСКОГО АУТИЗМА: ФАКТОРЫ, ПРОЯВЛЕНИЯ, ПРОБЛЕМЫ.....	616
Асрарханова Эътибор Абдувахаб қизи	
БЕССОННИЦА И ПСИХОЛОГИЯ: ВЫЗОВЫ И ЦИФРОВЫЕ РЕШЕНИЯ (с включением проекта «Веб-приложение для людей, страдающих бессонницей»).....	620
Туракулова И. Х., Делеверханов С. А.	
ILK O'SPIRINLARDA STRESSNI KELITIRIB CHIQRUVCHI OMILLAR HAQIDAGI TASAVVURLARNING O'ZIGA XOSLIGI	623
N.Z.Ismoilova	
STRESSGA BARDOSHLILIK – SHAXS RUHIY SALOMATLIGINING ASOSI SIFATIDA	626
Ruzmatova Nigina Shotilla qizi	
O'SMIRLIK DAVRIDA XULQIY OG'ISHLARNI KORREKSIYALASH USULLARI.....	629
To'raboyev Azamat Muxamadullayevich	
SCIENTIFIC APPROACHES TO THE FORMATION OF STRESS RESISTANCE	632
Tuychiyeva Shakhlo Shavkatovna	
TALABALARDA RUHIY SALOMATLIKNI MUSTAHKAMLASHDA STRESSGA BARDOSHLILIK VA EMOTSIONAL INTELLEKTNING ROLI.....	634
Xajiyeva Iroda Adambayevna	
MASS-MEDIANI TA'SIRI OSTIDAGI O'Z JONIGA QASD QILISH: VERTER SINDROMI PSIXOLOGIYASI TAHLILI.....	637
Xudoyberganova Sharofat G'ofurjon qizi	
NERV KASALLIKLARDA BEMORLARDA HISSIY O'ZGARISHLARI.....	641
Xujamova Ruhshona G'olib qizi	
СУИЦИДАЛЬНОЕ ПОВЕДЕНИЕ У ДЕВУШЕК-ПОДРОСТКОВ.....	643
Аскарова Гулрух Оринбасаровна, Абдуллина Аделина Маратовна	
СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ И ТЕХНОЛОГИИ В СУДЕБНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЕ	647
Мухтарова Азиза Эркиновна	
INTROVERT VA EKSTROVERT SHAXSLARNING INGLIZ TILINI O'ZLASHTIRISHDAGI PSIXOLOGIK FARQLARI.....	650
Konratbaeva Ayjamal Bazarbaevna, Ochilova Xurshida Bahromovna	
BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING TANQIDIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK MEKANIZMLARI	652
Konratbaeva Ayjamal Bazarbaevna, Yusupova Xursanoy Fazliddin qizi	
МЕНЕДЖМЕНТ ИММЕРСИВНОЙ ИНКЛЮЗИВНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ	655
Оманова Гулноза Абдиназаровна	

KO'P MILLATLI TA'LIM MUASSASALARIDA YETAKCHILIK USLUBLARINING ETNOPSIXOLOGIK JIHATLARI	658
Umarova Navbahor Shokirovna, G'ayratova Malohat O'tkir qizi	
TA'LIM TASHKIOTLARIDA QAROR QABUL QILISH JARAYONIDA BIXEVIORIAL MENEJMENT NAZARIYASINING MOHIYATI.....	660
Umarova Navbahor Shokirovna, Sangirova Nargiza Yuldashevna	

EDUKOLOGIYA VA KOMMUNIKATSIYANING KESISHGAN NUQTALARI: METODOLOGIK QARASHLAR TAHLILI

To'g'onboyeva Qizlarxon Ikromjon qizi

Nizomiy nomidagi O'zMPU magistranti
70110101-Pedagogika nazariyasi va tarixi
qizlarxontoganboyeva@gmail.com

Ruzmetova Xilola Abdusharipovna

Nizomiy nomidagi O'zMPU pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Annotatsiya: Ushbu maqolada edukologiya va kommunikatsiyaning kesishgan nuqtalari, ularning ta'lim jarayonidagi metodologik qarashlari tahlil qilinadi. Edukologiya ta'limning nazariy va amaliy asoslarini o'rganayotgan bo'lsa, kommunikatsiya esa samarali muloqot jarayonlarini tashkil etish mexanizmlarini o'rganadi. Maqolada ta'limda kommunikatsiyaning o'rni, shaxsga yo'naltirilgan ta'limdagi ahamiyati, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hamda amaliy tadqiqotlar misollari ko'rib chiqiladi. Tadqiqotlar ta'lim va kommunikatsiya fanlarining integratsiyasi ta'lim sifatini oshirishda muhim ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Edukologiya, kommunikatsiya, ta'lim jarayoni, metodologik qarashlar, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv ta'lim, baholash, samarali muloqot.

Abstract: This article analyzes the intersections between education science (edukology) and communication, focusing on their methodological perspectives within the educational process. Edukology studies the theoretical and practical foundations of education, while communication examines mechanisms for effective interaction. The article explores the role of communication in education, the significance of learner-centered approaches, modern information and communication technologies, and examples of practical research. Findings indicate that integrating education and communication sciences is crucial for enhancing education quality.

Key words: Edukology, communication, educational process, methodological perspectives, learner-centered education, information and communication technologies, interactive learning, assessment, effective interaction.

Аннотация: В данной статье анализируются пересечения педагогики и коммуникации, а также их методологические аспекты в образовательном процессе. Педагогика изучает теоретические и практические основы обучения, в то время как коммуникация исследует механизмы эффективного взаимодействия. Рассматривается роль коммуникации в обучении, важность индивидуализированного подхода, современные информационно-коммуникационные технологии и примеры практических исследований. Исследования показывают, что интеграция педагогики и коммуникации играет ключевую роль в повышении качества образования.

Ключевые слова: Педагогика, коммуникация, образовательный процесс, методологические подходы, индивидуализированное обучение, информационно-коммуникационные технологии, интерактивное обучение, оценка, эффективное взаимодействие.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim jarayoni nafaqat bilim berish, balki samarali muloqot va kommunikatsiya orqali bilim almashish jarayoni sifatida ham qaralmoqda. Edukologiya —fanining vazifasi ta'lim jarayonining ilmiy-nazariy hamda amaliy jihatlarini tahlil qilishdan iborat bo'lib, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi o'zaro ta'sirning sifatini oshirishga katta e'tibor qaratadi. Shu bilan birga, kommunikatsiya fanining ta'lim tizimidagi o'rni tobora ortib bormoqda. Ta'limda muloqotni to'g'ri yo'lga qo'yish bilim, ko'nikma va qadriyatlarni samarali uzatish hamda o'rganish jarayonining unumdorligini oshirishga xizmat qiladi.

Ushbu maqolada edukologiya va kommunikatsiyaning metodologik qarashlari tahlil qilinib, ularning ta'lim jarayonidagi kesishgan nuqtalari o'rganiladi. Maqsad — ta'limdagi kommunikatsion jarayonlarni chuqurroq anglash va ularni samarali qo'llash imkoniyatlarini aniqlashdir.

Edukologiyaning asosiy metodologik qarashlari

Edukologiya (ta'limshunoslik) — ta'lim faoliyatining nazariy asoslari va amaliy mexanizmlarini o'rganuvchi fan sohasi hisoblanib, uning ustuvor vazifasi ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy yondashuvlarni ishlab chiqishdan iborat. Edukologik metodologiya esa ta'lim jarayonini kompleks tizim sifatida tahlil qilish hamda uni optimal tarzda tashkil etish yo'llarini aniqlashni o'z ichiga oladi. Mazkur bo'limda edukologiyaning metodologik poydevori, nazariy kontsepsiyalari hamda ta'lim jarayonida qo'llaniladigan asosiy pedagogik va psixologik yondashuvlar chuqur tahlil etiladi. Edukologiya metodologiyasi ta'lim jarayonini butun tizim sifatida ko'rib chiqadi. Bu tizimda asosiy komponentlar — o'quvchi, o'qituvchi, ta'lim kontenti, o'quv vositalari va ta'lim muhiti o'zaro bog'langan va o'zaro ta'sirda bo'ladi. Metodologik yondashuvlarning asosiy vazifasi ushbu elementlarning samarali o'zaro integratsiyasini ta'minlashdir.

Ta'lim jarayonini tahlil etishda edukologiya quyidagi metodologik tamoyillardan foydalanadi; tizimli yondashuv — ta'lim jarayonini murakkab tizim sifatida ko'rib, uning barcha komponentlari va ularning o'zaro bog'liqligini o'rganish; faoliyat yondashuvi — o'quvchilar faol ishtirokida ta'lim jarayonini tashkil qilish, ularning faolligini rag'batlantirish; shaxsga yo'naltirilganlik — har bir o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olib, o'quv jarayonini moslashtirish; interaktivlik — o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasida faol muloqot va o'zaro ta'sirni ta'minlash; dinamizm va moslashuvchanlik — ta'lim jarayonini zamon talablariga mos ravishda doimiy yangilash va takomillashtirish.

Edukologiya quyidagi asosiy ta'lim komponentlarini aniqlaydi va ularni tizimli ravishda o'rganadi: o'quvchi — ta'lim jarayonining asosiy ishtirokchisi bo'lib, uning psixologik holati va ijtimoiy xususiyatlari ta'lim natijadorligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Edukologiya doirasida o'quvchining bilim olishga bo'lgan ichki rag'bat, qobiliyatlari hamda o'rganishga bo'lgan individual yondashuvlari tahlil qilinadi; o'qituvchi — ta'lim faoliyatini tashkil etuvchi va boshqaruvchi shaxs sifatida o'quvchilarga kerakli bilim va ko'nikmalarni yetkazadi, ularning faolligini oshirish va ta'lim jarayonini samarali olib borish uchun turli pedagogik metodlarni qo'llaydi; ta'lim mazmuni (kontenti) — o'quvchilarga yetkaziladigan bilimlar, amaliy ko'nikmalar va axloqiy qadriyatlarining yig'indisidir. Edukologiyada ushbu kontentning dolzarbligi, zamonaviyligi va qamrovi chuqur tahlil qilinadi; ta'lim vositalari va metodlari — ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi usul va texnologiyalar majmuasidir. Bular jumlasiga interaktiv metodlar, zamonaviy texnika vositalari hamda baholash uslublari kiradi; ta'lim muhiti — bu o'quvchi va o'qituvchi o'zaro hamkorlikda ishlaydigan tashqi sharoit va ijtimoiy muhit bo'lib, ta'lim jarayonining mazmuni va sifati ushbu omillarga ham bog'liq bo'ladi.

Edukologiyaning samaradorligi uchun psixologik jarayonlarni tushunish muhim ahamiyatga ega. Shu bois, ta'limda qo'llaniladigan metodologik yondashuvlarda psixologik tamoyillar katta o'rin tutadi. Masalan: Rivojlanish psixologiyasi — o'quvchilarning yosh xususiyatlarini inobatga olgan holda ta'lim mazmunini shakllantirish jarayonida muhim nazariy-metodik asos bo'lib xizmat qiladi. Mazkur yo'nalish o'quvchilarning kognitiv (bilish), emotsional, ijtimoiy va psixomotor rivojlanish bosqichlarini chuqur o'rganadi hamda har bir yosh davriga mos didaktik materiallar, pedagogik yondashuvlar va o'qitish metodlarini ishlab chiqishga yordam beradi. Shuningdek, rivojlanish psixologiyasi asosida ta'lim jarayonida qo'llaniladigan topshiriqlar, o'quv faoliyati shakllari va baholash uslublari o'quvchilarning psixologik tayyorgarligi va rivojlanish ehtiyojlariga muvofiqlashtiriladi. Bu esa ta'lim samaradorligini oshirish, shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni ta'minlash va har bir o'quvchining individual imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarishga xizmat qiladi.

Edukologiyada motivatsiya nazariyalari — o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan ichki va tashqi rag'batlarini shakllantirish hamda ularni qo'llab-quvvatlash orqali ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga qaratilgan strategik yondashuvlar tizimidir. Ushbu nazariyalar ta'lim psixologiyasining muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi, faolli va intilishini chuqur tahlil qilishga xizmat qiladi. Masalan, Maslou ehtiyojlar ierarxiyasi nazariyasi, Xekkauzenning motivatsion tendensiya nazariyasi, Detsi va Rayanning o'z-o'zini belgilash nazariyasi (Self-Determination Theory) kabi yondashuvlar o'quvchilarni o'rganishga undovchi omillarni izohlaydi va pedagogik amaliyotda turli motivatsion strategiyalarni ishlab chiqish uchun asos yaratadi [Heckhausen, H. (1991). Motivation and Action. Springer-Verlag.]. Motivatsiya nazariyalari asosida o'qituvchilar o'quvchilarda bilimga bo'lgan ijobiy munosabatni shakllantirish, ularni muvaffaqiyatga intilish ruhida tarbiyalash, topshiriqlarga nisbatan qiziqish uyg'otish va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu bilan birga, motivatsiyaning ichki (qiziqish, o'zini rivojlantirish istagi) va tashqi (baholar, mukofotlar, tan olinishi) manbalarini muvozanatda qo'llash orqali o'quv jarayonida barqaror o'rganish muhiti yaratiladi. Bu esa o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash va o'zlashtirish darajasini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, kognitiv psixologiya — bilimlarni qabul qilish, saqlash va qayta ishlash jarayonlarini o'rganadi va shu bilan bir qatorda, ijtimoiy psixologiya — ta'lim jarayonida guruh ichidagi munosabatlar va kommunikatsiya rolini o'rganadi.

Bugungi kunda edukologiya ta'lim jarayonining sifatini oshirish uchun quyidagi metodologik yondashuvlardan keng foydalanadi: Edukologiyada faollashtiruvchi ta'lim — bu zamonaviy pedagogik yondashuv bo'lib, uning asosiy maqsadi o'quvchini dars jarayonining passiv tinglovchisi emas, balki faol ishtirokchisi sifatida

shakllantirishdir. Bu yondashuv o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, tanqidiy yondashuvini, ijodiy imkoniyatlarini va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Faollashtiruvchi ta'limning asosiy xususiyatlarida biri bu o'quvchilar o'rganilayotgan mavzu bo'yicha fikr yuritadi, savollar beradi, muhokamalarda ishtirok etadi va o'z fikrini asoslaydi. Bu orqali ular bilimni tayyor holatda emas, balki izlanish va tajriba orqali o'zlashtiradi. Shu bilan bir qatorda, o'qituvchi darsda turli muammoli topshiriqlar, holatli misollar, savol-javoblar orqali o'quvchilarning fikrlash faoliyatini faollashtiradi. O'quvchilar muammoga yechim topishga intilib, amaliy fikrlash va tahlil qilish malakalarini rivojlantiradi. Bundan tashqari, guruh bilan ishlash, bu bolani mustaqil o'qishga yo'naltirish yana refleksiya ya'ni o'quvchilar o'z faoliyatida ustida fikr yuritishi ham faollashtiruvchi ta'limning asosiy xususiyatlaridan biri hisoblanadi.

Edukalogiyada differensial ta'lim — bu har bir o'quvchining shaxsiy xususiyatlari, bilim darajasi, o'rganish sur'ati va qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishdir. Ushbu yondashuv o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlarini inobatga olib, ularga mos metodlar, topshiriqlar va o'qitish shakllarini tanlashni nazarda tutadi. Shuningdek differensia ta'limda, o'quvchilarning individual farqlariga e'tibor qaratiladi, ularning o'rganishdagi imkoniyatlari va ehtiyojlariga qarab darslar tashkil etiladi, o'qituvchi har bir o'quvchi uchun alohida yondashuvni tanlaydi — bu metodlar, o'quv materiallari va baholash usullarining farqliligini anglatadi, bilimlarni chuqurroq o'zlashtirish uchun har bir o'quvchiga mos murakkablikdagi topshiriqlar beriladi, faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv orqali o'quvchilarning o'quv jarayonidagi ishtiroki kuchaytiriladi, o'quvchilarga o'z bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishda mustaqillik va tanlov erkinligi beriladi.

Edukalogiyada axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash — bu zamonaviy ta'lim jarayonini raqamli texnologiyalar, interaktiv vositalar va multimedia orqali boyitish, ta'lim samaradorligini oshirish va o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini kuchaytirishga qaratilgan faoliyatdir. AKT ta'limni yanada qiziqarli, tushunarli va o'zlashtirishga yengil shaklga keltiradi. Edukalogiyada axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish — bu hozirgi zamon ta'limining ajralmas tarkibiy qismiga aylangan. Ushbu texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada interaktiv, moslashuvchan va o'quvchiga yo'naltirilgan shaklda tashkil etishga xizmat qiladi. AKT orqali o'quvchilar nafaqat yangi bilimlarni egallaydilar, balki mustaqil izlanish olib borish, ijodiy fikrlash va hayotiy muammolarni hal qilish ko'nikmalarini ham rivojlantiradilar. Shu bois, bugungi kunda edukologik faoliyatda AKTdan samarali foydalanish zamonaviy ta'limning asosiy talablardan biri hisoblanadi.

Edukologiya metodologiyasida hali ham bir qator muammolar mavjud. Masalan, individual yondashuvni ta'minlash, ta'lim kontentini zamon talablariga moslashtirish, va ta'lim muhitini yanada qulay qilish masalalari dolzarbdur. Shu bilan birga, kommunikatsiya jarayonlarining samaradorligini oshirish uchun yangi pedagogik texnologiyalar va innovatsiyalar joriy etilishi lozim. Kelajakda edukologiyaning metodologik yondashuvlari yanada ko'proq interfaol, shaxsga yo'naltirilgan va texnologik jihatdan boyitilgan bo'lishi kutilmoqda. Shu bilan birga, psixologiya, sotsiologiya, axborot texnologiyalari kabi sohalar bilan integratsiya yanada chuqurlashadi.

Kommunikatsiya nazariyasi va uning ta'limdagi o'rni

Kommunikatsiya — bu insonlar o'rtasida axborot, fikr va his-tuyg'ular almashinuvi jarayoni bo'lib, u jamiyatning barcha sohalarida, xususan, ta'lim tizimida muhim rol o'ynaydi. Kommunikatsiya nazariyasi ushbu jarayonning qanday tashkil etilishi, uning struktura va funksiyalarini, shuningdek, samarali muloqotga ta'sir qiluvchi omillarni o'rganadi. Ta'limdagi kommunikatsiyaning samaradorligi esa o'quv jarayonining sifatini va natijalarini bevosita belgilaydi. Kommunikatsiya nazariyasining asosiy elementlari — jo'natuvchi (muloqot boshlovchi), qabul qiluvchi (muloqot ishtirokchisi), xabar (axborot), kanal (axborotni yetkazish vositasi) va oraliq shovqin (axborot almashinuvida to'siqlar)dan iborat. Samarali kommunikatsiya uchun bu elementlarning muvofiqligi va to'g'ri ishlashi zarur. Shu o'rinda kommunikatsiya shakllari ko'p va xilma-xil bo'lib bo'ladi. Masalan, og'zaki kommunikatsiya, yozma kommunikatsiya, noverbal kommunikatsiya, vizual kommunikatsiyalar kabi. Kommunikatsiya edukalogiya ya'ni ta'lim jarayonida bilim va ko'nikmalarni samarali yetkazish hamda o'rganishni ta'minlashning asosiy vositasi hisoblanadi. Samarali kommunikatsiya yordamida o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifoda eta oladi, yangi bilimlarni yaxshiroq qabul qiladi va mustaqil fikrlashni rivojlantiradi. O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqot o'zaro ishonch, hurmat va qo'llab-quvvatlashga asoslanishi zarur. Bu esa ta'lim jarayonining muvaffaqiyatini belgilovchi omillardandir. Agar kommunikatsiya ochiq va samimiy bo'lsa, o'quvchilar ko'proq faol bo'ladi va o'rganishga bo'lgan qiziqish oshadi.

Ta'lim jarayonida bir nechta kommunikatsiya turlari mavjud: yuqoridan pastga (didaktik) kommunikatsiya — o'qituvchidan o'quvchiga bilimlarni uzatish shakli. Bu an'anaviy ta'limda ko'p uchraydi; pastdan yuqoriga kommunikatsiya — o'quvchilarning fikr va mulohazalarini o'qituvchiga yetkazishi. Bu turdagi muloqot o'qituvchi uchun baholash va ta'lim jarayonini takomillashtirish imkonini beradi; gorizontalkommunikatsiya — o'quvchilar o'rtasidagi hamkorlik va tajriba almashinuvi. Guruh ishlari, muhokamalar va jamoaviy loyihalar uchun asos bo'ladi; vertikal kommunikatsiya — ta'lim muassasasining rahbariyati va pedagoglar o'rtasidagi axborot almashinuvi. Kommunikatsiya nazariyasining asosiy tushunchalari va metodlari ta'lim metodologiyasida o'z aksini topadi. Masalan, Shannon va Weaver modeliga ko'ra, axborot manbai va qabul qiluvchining samarali bog'lanishi uchun signal to'siqlardan tozalangan bo'lishi kerak [Shannon, C. E., & Weaver, W. (1949). The

Mathematical Theory of Communication. University of Illinois Press.]. Ta'lim jarayonida bu o'quv materialining aniq va tushunarli bo'lishi, shuningdek, ta'lim muhitining to'g'ri tashkil etilishini anglatadi. Shuningdek, Berlo modelida kommunikatsiya jarayoni jo'natuvchi, xabar, kanal va qabul qiluvchi elementlariga asoslanadi. Bu model ta'limda o'qituvchining nafaqat bilim beruvchi, balki samarali muloqotchi bo'lishi zarurligini ko'rsatadi.

Samarali ta'lim uchun quyidagi kommunikatsiya strategiyalari qo'llaniladi: aktiv tinglash — o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasida o'zaro tushunishni ta'minlash uchun faol tinglash usuli qo'llanadi; savol-javob metodlari — fikr almashishni rag'batlantiradi va o'quvchilarning faol ishtirokini oshiradi; muloqotning ochiqligi va konstruktivligi — tanqidiy fikrni erkin bildirish va uni ijobiy yo'nalishda rivojlantirish imkonini beradi; noverbal kommunikatsiya vositalarini ongli qo'llash — tana tili, yuz ifodalari va imo-ishoralar orqali fikrlarni yanada aniqroq yetkazish; multimediy va interaktiv vositalar — darslarni qiziqarli va tushunarli qilishda muhim ahamiyatga ega.

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi ta'limdagi kommunikatsiya jarayonlarini tubdan o'zgartirmoqda. Onlayn platformalar, video-konferensiyalar, elektron ta'lim tizimlari va mobil ilovalar ta'lim jarayonida real vaqt rejimida samarali muloqotni tashkil etishga imkon beradi. Bundan tashqari, ijtimoiy tarmoqlar va forumlar o'quvchilar o'rtasida bilim almashish va muhokamalarni kengaytiradi, pedagoglarga esa o'quvchilarning qiziqishlari va ehtiyojlarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Edukologiya va kommunikatsiyaning kesishgan nuqtalari

Edukologiya va kommunikatsiya fanlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Edukologiya ta'limning nazariy asoslari va amaliy yo'nalishlarini chuqur tahlil qilsa, kommunikatsiya fani insonlar o'rtasidagi axborot almashinuvi, muloqot madaniyati va uzviy aloqa jarayonlarini o'rganishga ixtisoslashgan. Shu munosabat bilan, ta'lim muhitida samarali kommunikatsiya vositalarini va texnikalarini yo'lga qo'yish — o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida tushunishni mustahkamlash, o'quvchilarning faolligini oshirish va umuman ta'lim jarayonining muvaffaqiyatli kechishini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. O'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi axborot almashinuvi ta'limning asosiy jarayoni hisoblanadi. Edukologiya bu jarayonni metodologik jihatdan o'rganadi, kommunikatsiya esa uning samaradorligini ta'minlash vositasi sifatida xizmat qiladi. Ta'limda faqat bilim berish emas, balki o'quvchilarning fikr almashishi, munozara qilish, muammolarni birgalikda hal etish kabi kommunikatsion jarayonlar ham muhim.

Edukologiyaning asosiy tamoyillaridan biri – shaxsga yo'naltirilganlik. Bu esa o'quvchining individual ehtiyojlari, qobiliyatlari va qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishni anglatadi. Bunday ta'limni samarali tashkil etish uchun o'qituvchi o'quvchining fikrlarini tinglashi, u bilan muloqot qilishi, uning motivatsiyasini tushunishi zarur. Bu jarayonda kommunikatsiya tamoyillari va texnikalari katta ahamiyat kasb etadi. Interaktiv ta'lim metodlari (guruh ishlari, rolli o'yinlar, muhokamalar) o'quvchilarning faolligini oshirishga xizmat qiladi. Bu jarayonda kommunikatsiya vositalari o'quvchilar o'rtasida o'zaro axborot almashish va hamkorlikni ta'minlaydi. Edukologiya bunday interaktiv metodlarni tahlil qilib, ularni samarali qo'llash usullarini ishlab chiqadi. Baholash — ta'lim jarayonining ajralmas qismi. Edukologiyada baholash metodlari o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini aniq va adolatli baholashga qaratilgan. Kommunikatsiya esa baholash natijalarini o'quvchilarga tushunarli shaklda etkazish, ularni rag'batlantirish va yanada yaxshilashga undash vositasi hisoblanadi. Zamonaviy ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) keng qo'llaniladi. Edukologiya AKTning ta'lim sifatiga ta'sirini o'rganar ekan, kommunikatsiyaning raqamli muhitdagi xususiyatlarini ham hisobga oladi. Onlayn darslar, virtual seminarlar, elektron forumlar o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi muloqotni yangi formatga o'tkazmoqda. Bu esa ta'limning erkinligi, masofaviyligi va individualizatsiyasini oshiradi.

Amaliy misollar va tadqiqotlar

Ta'lim va kommunikatsiya fanlari sohasida olib borilgan ko'plab tadqiqotlar va amaliy ishlar mavjud bo'lib, ular ta'lim jarayonidagi kommunikatsiyaning samaradorligini ko'rsatadi. Misol tariqasida keltirib o'tirishimiz mumkin, amerikalik olimlar tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlarda interaktiv ta'lim usullarining (muammoli o'rganish, guruh ishlari) an'anaviy ma'ruza metodlaridan ancha samarali ekanligi isbotlangan. Michael J. Prince — AQShlik (amerikalik) olim bo'lib, u Bucknell University (Pensilvaniya shtatida joylashgan xususiy universitet) da muhandislik pedagogikasi bo'yicha professor sifatida faoliyat yuritadi. Michael J. Prince tadqiqotiga ko'ra, faol-interaktiv o'qitish metodlari: o'quvchilarni darsda faol ishtirok etishga undaydi, ularning tushunishi va eslab qolishini yaxshilaydi, ijtimoiy-ta'limiy muhitni sog'lomlashtiradi va umumiy ta'lim sifatini oshiradi. Shuningdek, Prince ta'limda faol ishtirok, guruh ishlari, hamkorlikda o'rganish va muammoli yondashuvlar samaradorligini ilmiy asoslashda muhim hissa qo'shgan. [<https://doi.org/10.1002/j.2168-9830.2004.tb00809.x>] So'nggi yillarda onlayn ta'lim platformalarining (Coursera, Khan Academy va boshqalar) rivojlanishi ta'lim jarayonida kommunikatsiyaning yangi shakllarini paydo qildi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interaktiv forumlar va video-konferensiyalar yordamida o'quvchilar bir-biri bilan samarali fikr almashadi, bu ularning motivatsiyasini oshiradi va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi. O'zbekistonda olib borilgan amaliy tadqiqotlarda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim usullarini qo'llash orqali o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan qiziqishi va natijalarining sezilarli darajada oshgani aniqlangan. Bunda, o'qituvchilarning individual yondashuvi va o'quvchilar bilan muntazam muloqoti muhim omil bo'lib xizmat qilgan. Yevropa mamlakatlarida olib borilgan tadqiqotlar shuni

ko'rsatadiki, o'quvchilarga baholash natijalari haqida konstruktiv va doimiy fikr bildirish ularning o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda ta'lim sifatini oshiradi.

XULOSA

Edukologiya va kommunikatsiya ta'lim tizimining ajralmas va o'zaro bog'liq elementlaridir. Ularning uyg'unlashuvi ta'lim samaradorligini oshirish, o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini yuksaltirish va shaxsiy rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi va har qanday ta'lim islohotlari bu ikki sohaning chuqur integratsiyasiga asoslanishi maqsadga muvofiqdir. Kelajakda bu yo'nalishlar o'zaro chuqur integratsiyalashgan, texnologik va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tizimlarini shakllantirishda muhim o'rin tutadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Abdukarimov, A., & Xayrullayeva, D. (2019). Edukologiya: Ta'lim va tarbiyaning nazariy asoslari. Toshkent: Fan va texnologiya.
2. Habermas, J. (1984). The Theory of Communicative Action. Vol. 1: Reason and the Rationalization of Society. Boston: Beacon Press.
3. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.
4. Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning, 2(1), 3–10.
5. Dewey, J. (1938). Experience and Education. New York: Macmillan.
6. McCroskey, J. C., & Richmond, V. P. (2005). Communication apprehension, avoidance, and effectiveness. Boston: Pearson Education

